

İŞYERİNDE TERTİP,
DÜZEN, TEMİZLİK

İŞYERİNDE TERTİP, DÜZEN, TEMİZLİK

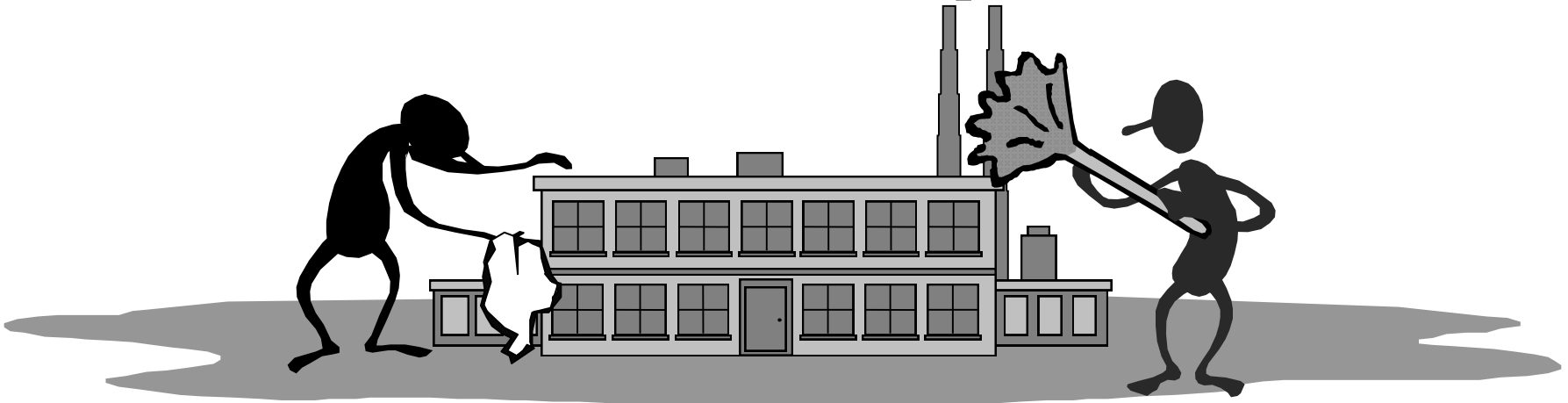
Seiri (sınıfla: Tertip-yapılanma),

Seiton (sistemleştir: Düzen),

Seiso (süpür: Temizlik),

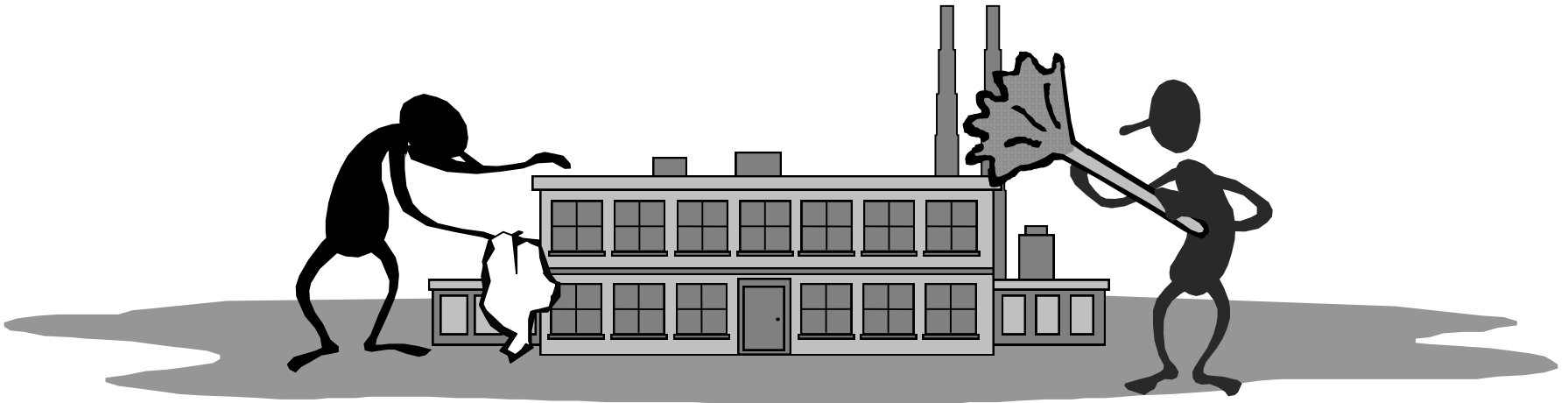
Seiketsu (standardlaştır: Sebat-süreklilik),

Shitsuke (sürdür: Disiplin-özen)

İŞYERİNDE TERTİP, DÜZEN, TEMİZLİK

5S'in amacı israfta, iş kazasında, arızada, hurdada, setupta, gecikmede, şikayette sıfır noktasına ulaşmaktır

BİR HİKAYE

- Bir grup TOYOTA mühendisi, kendilerine kablo donanımları yapmak için başvuran bir işletmeyi ziyarete giderler. Toplantı başlamadan önce Japon mühendislerden biri ellerini yıkamak için tuvalete gider ve döndüğünde toplantı yöneticisine sorar:

- “ Tuvalette kırık bir cam vardı. O camın kırık olması mı gerekiyor?”

Fabrika Yöneticisi;

- “Tabii ki kırık olması gerekmiyor, ancak tamir fırsatı bulamadık. ” diye yanıtlar.

Bunun üzerine Japon mühendisler bir taraftan toplantıyı terk etmek üzere çantalarını toplarken, biri şöyle der:

- Siz kırık bir camı tamir etmek için gerekli basit kuralları bile takip edemiyorsunuz, bize kablo donanımları üretmek için gerekli bir çok zor kuralı nasıl takip edeceksiniz?

Ve o işyerini terk ederler.

5S'İN ÖNEMİ

- **İşyeri ortamının iyileştirilmesinde birincil öneme sahiptir.**
- **İşletmede yapılan diğer iyileştirme çalışmalarına temel oluşturur.**

ÖRNEĞİN!..

- Bir fabrika düşünün ki insanlar kir, pas ve yağ içinde çalışmaktan rahatsız olmasınlar.
- Bu fabrikada kaybolan takım ve malzemenin aranması, işin bir parçası gibi algılanır ve bu işte başarılı olanlar değerli görülür.
- Bu fabrikada tertıp düzen yoktur ve çok sayıda kusurlu üretim beklenir.

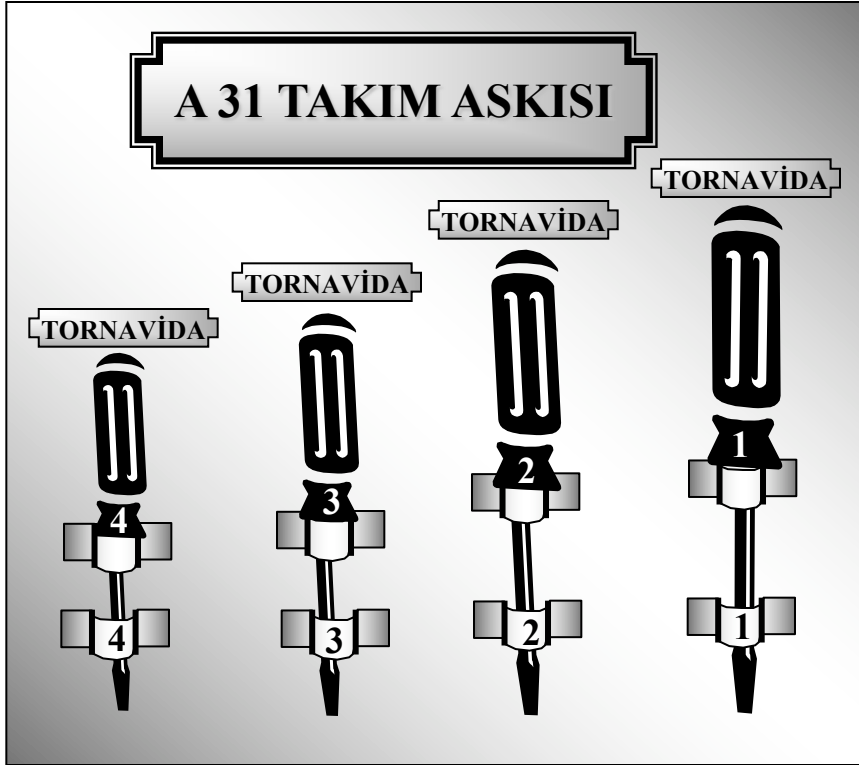
DAĞINIKLIK VERİMLİLİK KAYBIDIR

Tertipli işyerinde

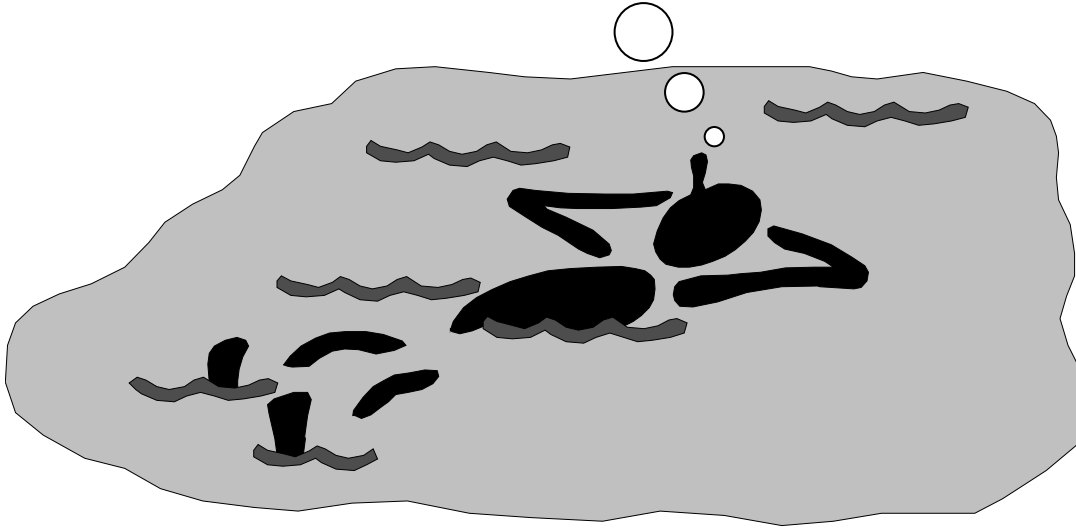
- **Verimlilik artar**
- **Kusurlar azalır**
- **Termine uyulur**
- **İş güvenliği sağlanır.**

İŞYERİNDE UYGULANAN BİR DÜZEN ÖRNEĞİ

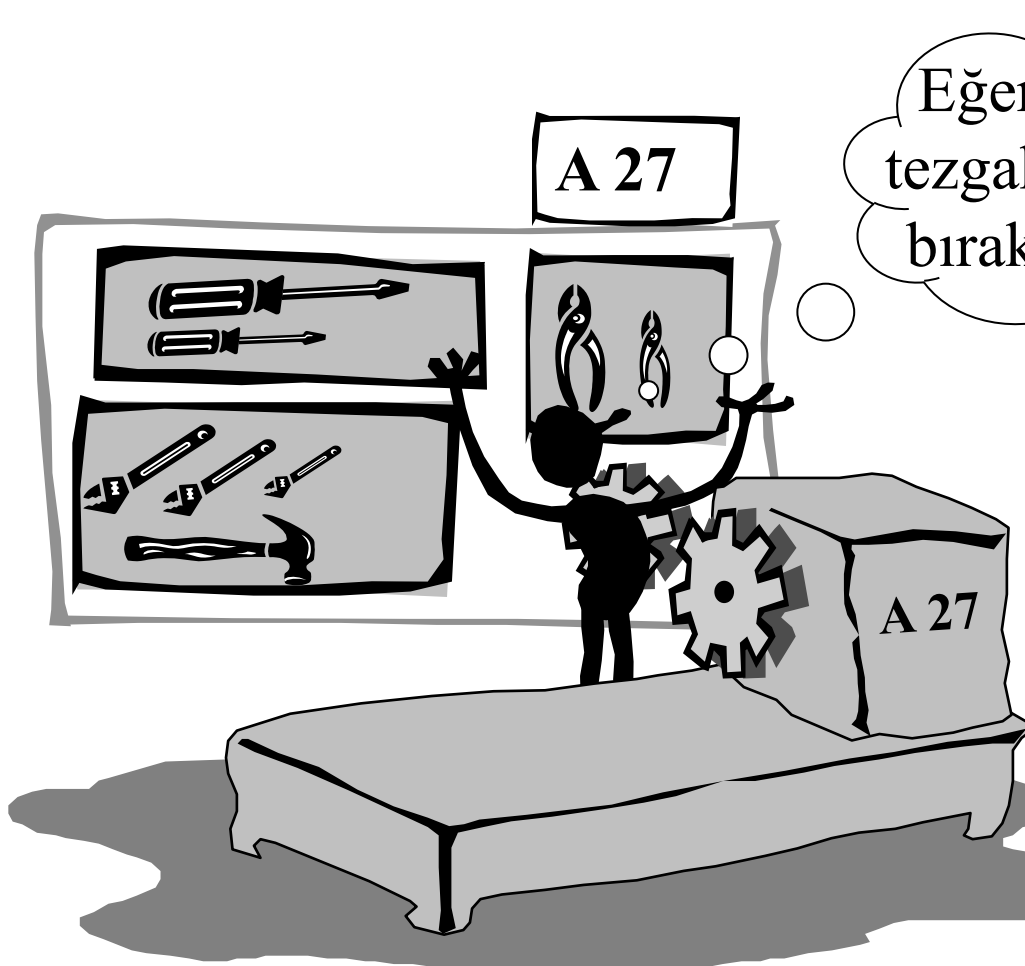
TEMİZLİK STRESİ VE GERİLİMİ ALIR

Ohh...Ne kadar rahat
ettim. Bir de çevrem
böyle temiz olsa.

**Fabrikalar da
insanlar gibi
temizliğe ihtiyaç
duyarlar. Temizlik
ruh sağlığı için
gereklidir.**

TERTİP DÜZEN VE TEMİZLİKTE KARARLI OLMAK

Eğer yeri varsa
tezgahın üzerinde
bırakmayacağım

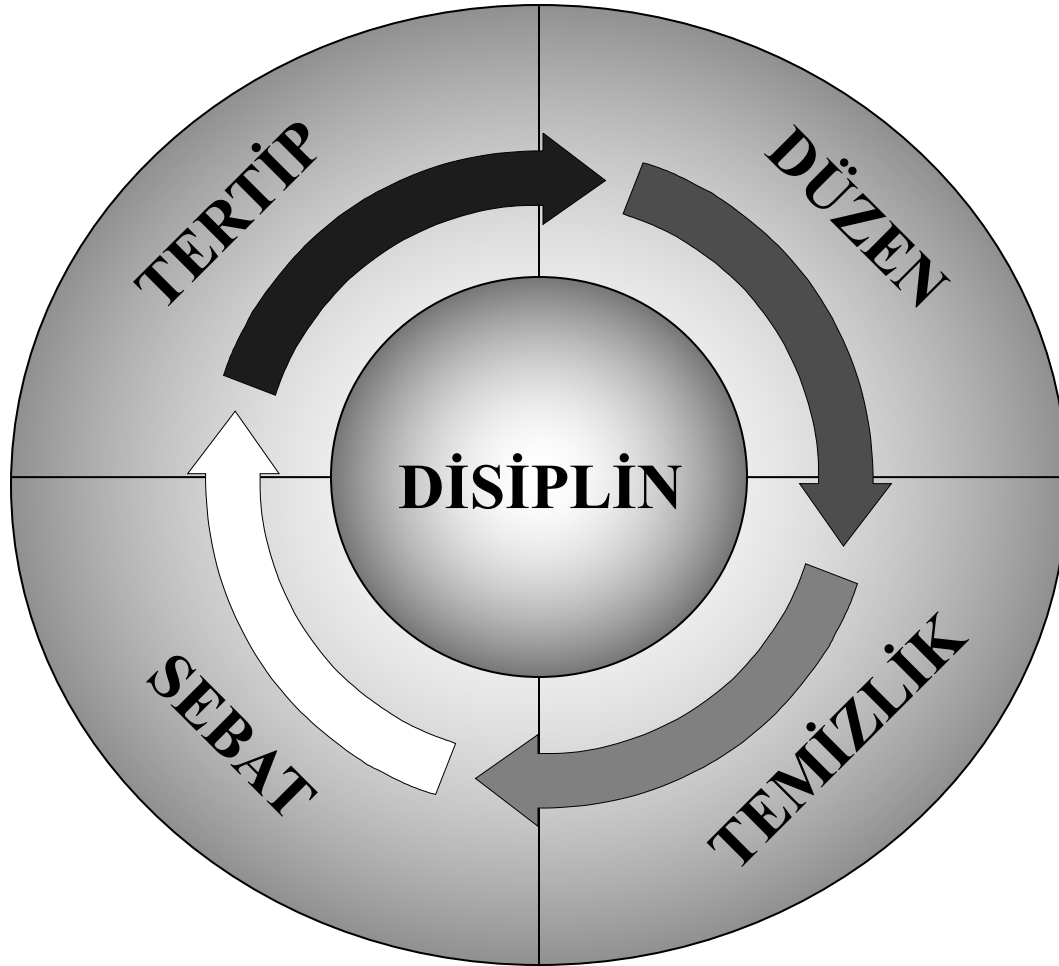
**Eğer koşullar tekrar
yığınlaşma, dağınıklık
ve kirliliğe dönecekse
tertıp, düzen ve
temizliğin faydası
kalmaz.**

DİSİPLİN ALIŞKANLIK HALİNE GETİRMEK DEMEKTİR

Yerlerinize
marş marş..

5 S ADIMLARI

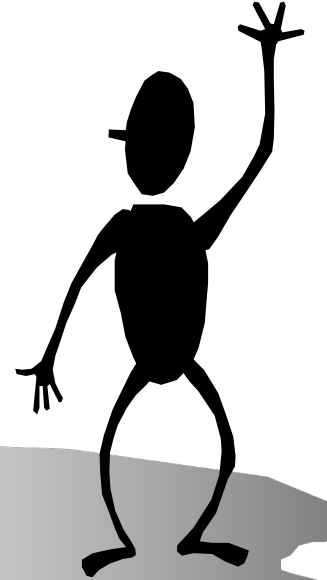
TERTİP DÜZEN VE TEMİZLİĞE KARŞI BAZI İTİRAZLAR

- **Tertip ve düzen yeni bir şey değil !**
- **Temizlersin gene kirlenir !**
- **Tertip ve düzenle üretimi artıramazsın !**
- **Daha önce de böyle bir şey uygulamıştık .**
- **Yıllar önce uygun bir düzen kuruldu !**
- **Bu işlere ayıracak vaktimiz yok !**
- **Bize neden gereksin ki?**

TERTİP DÜZEN VE TEMİZLİKLE SİZİN SAĞLAYACAĞINIZ YARARLAR

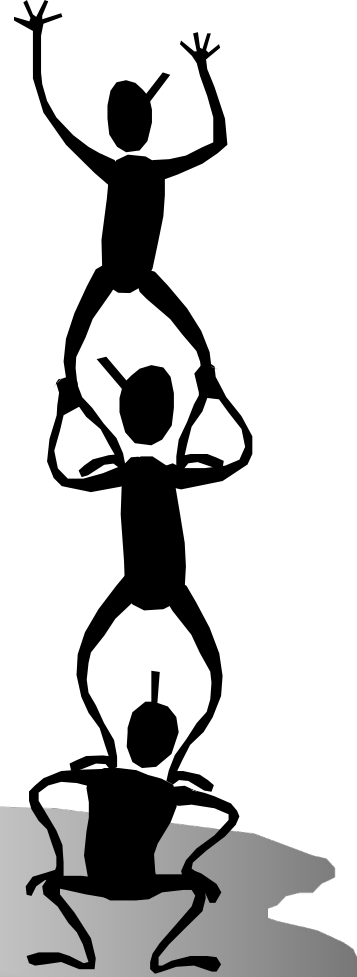
- **İşinizi ve işyerinizi düzenleme fırsatı**
- **İşyerinizi daha keyifli hale getirme şansı**
- **İşinizi daha doyurucu kılma olanağı**
- **İşinizin önündeki engelleri kaldırabilme**
- **Sizden neyin beklendiğini anlayabilmeniz**
- **İş arkadaşlarınızla daha kolay iletişim**

TERTİP DÜZEN VE TEMİZLİKLE FİRMANIN SAĞLAYACAĞI YARARLAR

- Sıfır hazırlık süresi, ürün çeşitliliğini
- Sıfır hata, yüksek kaliteyi
- Sıfır atık, düşük maliyeti
- Sıfır gecikme, zamanında teslimatı
- Sıfır yaralanma, iş güvenliğini
- Sıfır arıza, donanım verimliliğini
- Sıfır şikayet, güven ve itibarı

Böylece firmanın büyümesini sağlar.

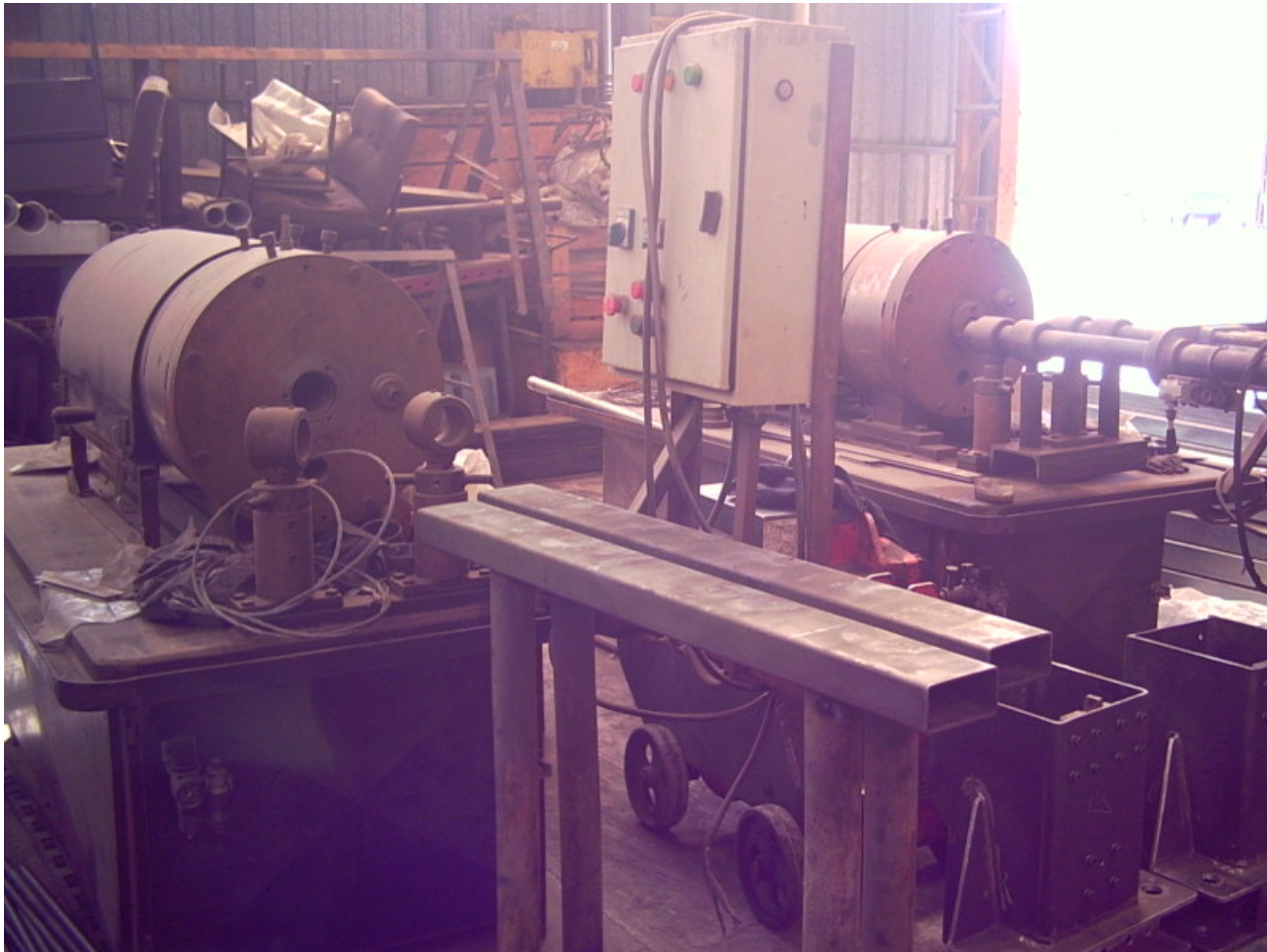
Tertip (sınıfla: Seiri)

- **Herşey gerekli ve gerekli olmayan biçiminde gruplandırılarak o anda kullanılmayacak olanların çalışma mahallinden uzaklaştırılması demektir.**
- **İş yerinde, sadece o andaki iş için ne gerekiyorsa, ne kadar gerekiyorsa ve ne zaman gerekiyorsa bulunmalıdır.**
- **Gereği konusunda kuşku varsa uzaklaştırın.**
- **Böylece iş akışına ilişkin sorunlar azaltılırken iletişim ve verimlilik artırılmış olacaktır.**

Tertip olmayınca řu sorunlar çıkar

- Fabrika giderek kalabalık hale gelir ve çalışma şartları zorlaşır
- Çalışanların arasına çekmeceler, dolaplar ve raflar girer, iletişim zorlaşır
- Takım ve malzeme aramakla çok zaman yitirilir
- Gereksiz donanımın bakımı da pahalıdır
- Eldeki fazla stok, üretim sorunlarını gizler
- Gereksiz malzeme ve donanımla süreç geliştirme zorlaşır

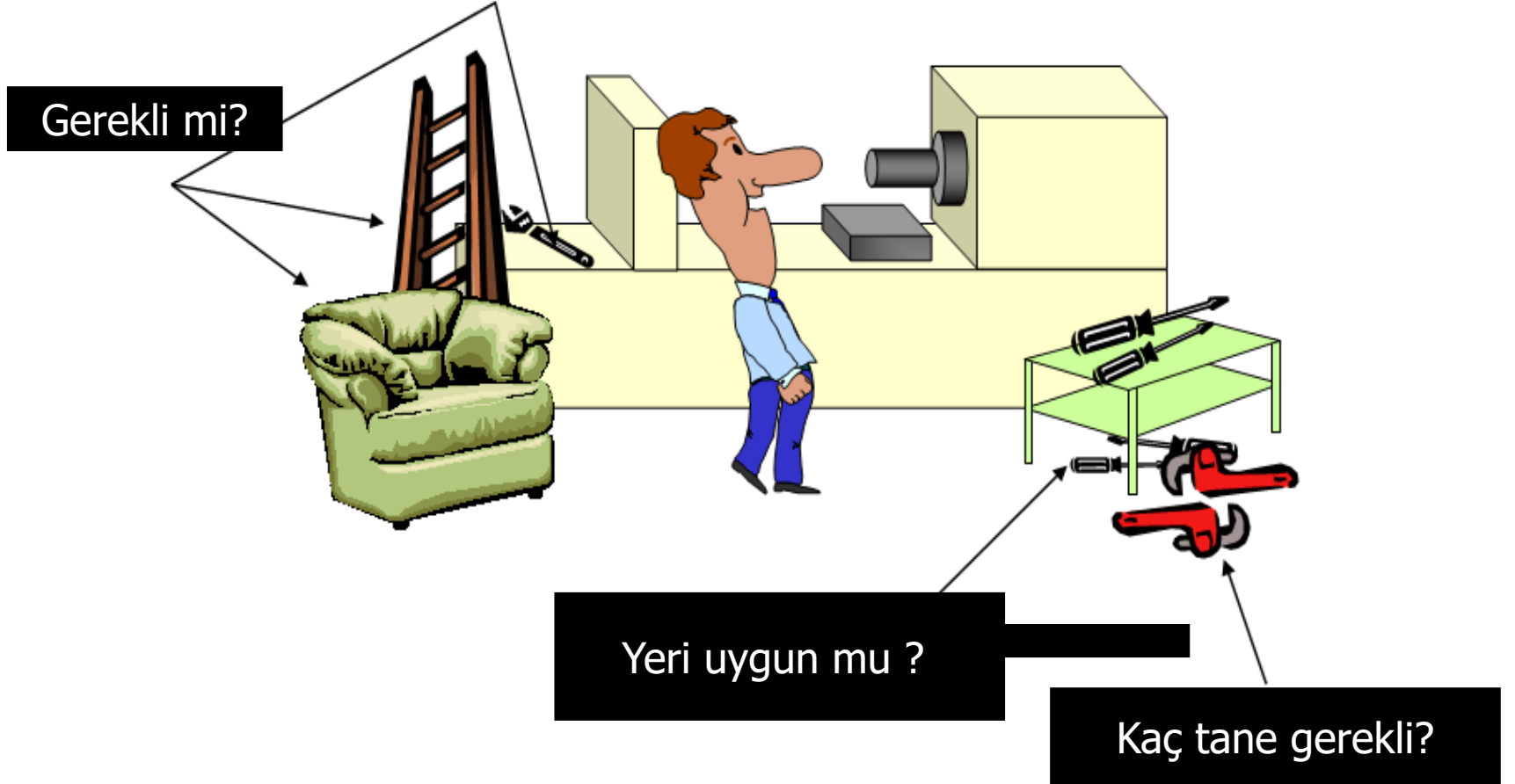

Gerekenle gerekmeveni ayırdet

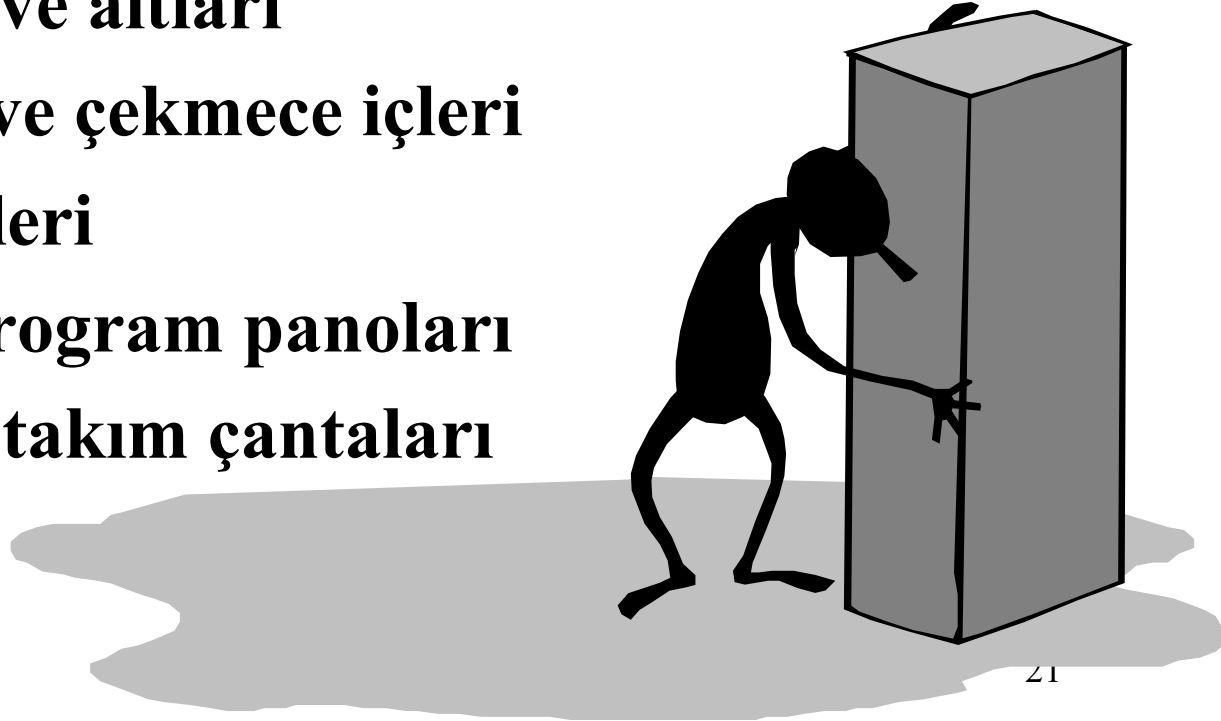

Gerekenle gerekmeveni ayırdet

Nerelere bakmalı

- **Kullanım amacı olmayan oda ve alanlar**
- **Giriş ve çıkışa yakın köşeler**
- **İç ve dış duvar kenarları, bölme arkaları**
- **Dolap boşlukları ve altları**
- **Masa altları, raf ve çekmece içleri**
- **Yüksek yığın dipleri**
- **Kullanılmayan program panoları**
- **Tertipli olmayan takım çantaları**

Düzen (sistemleştir: Seiton)

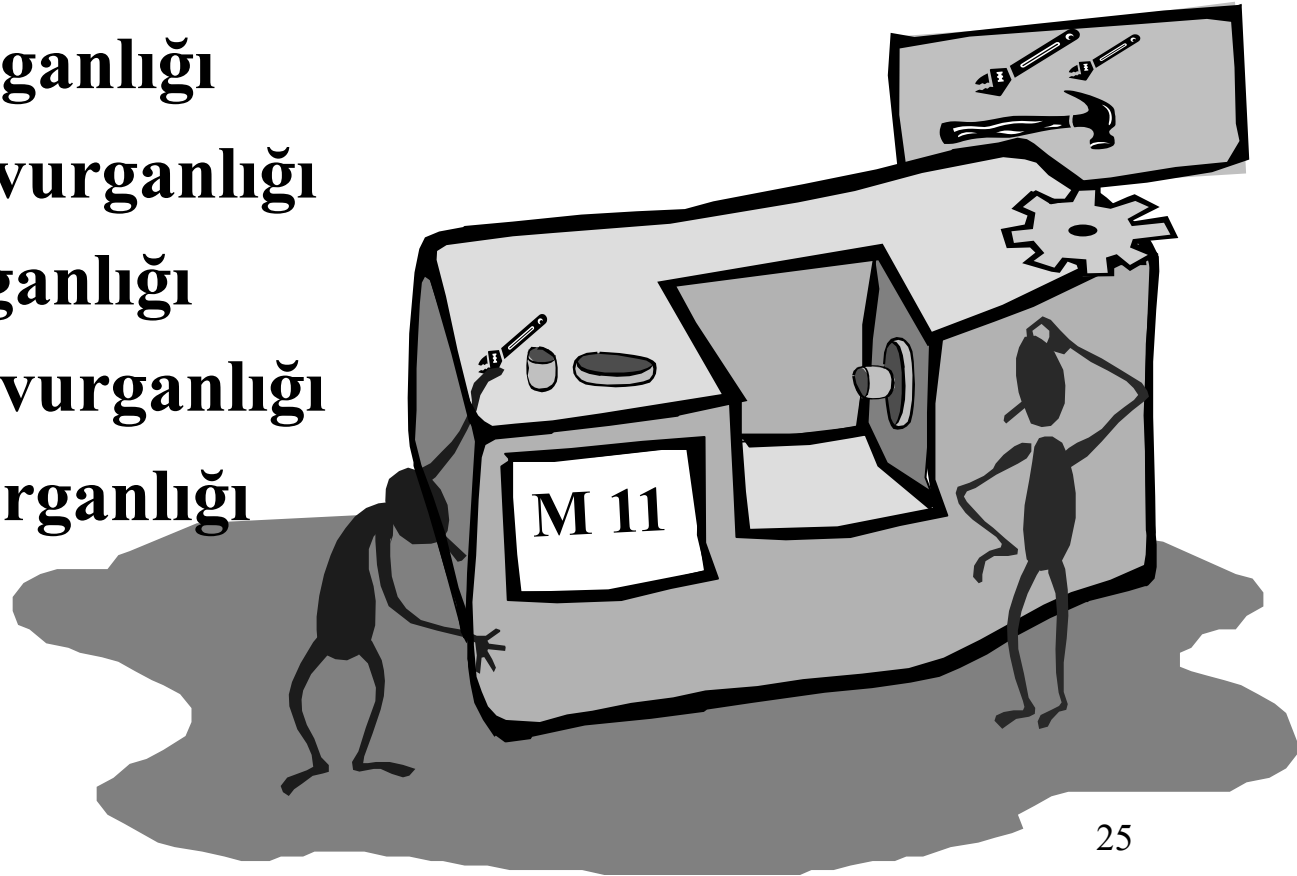
- **Gerekli herşeyin gerektiğinde herkez tarafından bulunabilecek ve yerine kaldırılabilir biçimde düzenlenmesi ve etiketlenmesi demektir.**
- **Düzen önemlidir çünkü üretim sırasında oluşan bir çok savurganlığın önüne geçer.**
- **Tertip olmadan düzen kurulamayacağı gibi düzen olmadan da tertip etkili olmaz**

Düzen (sistemleştir: Seiton)

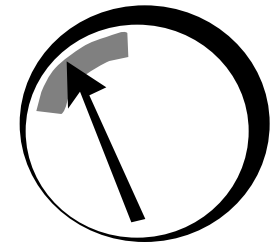
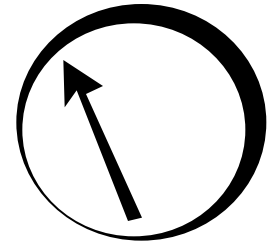
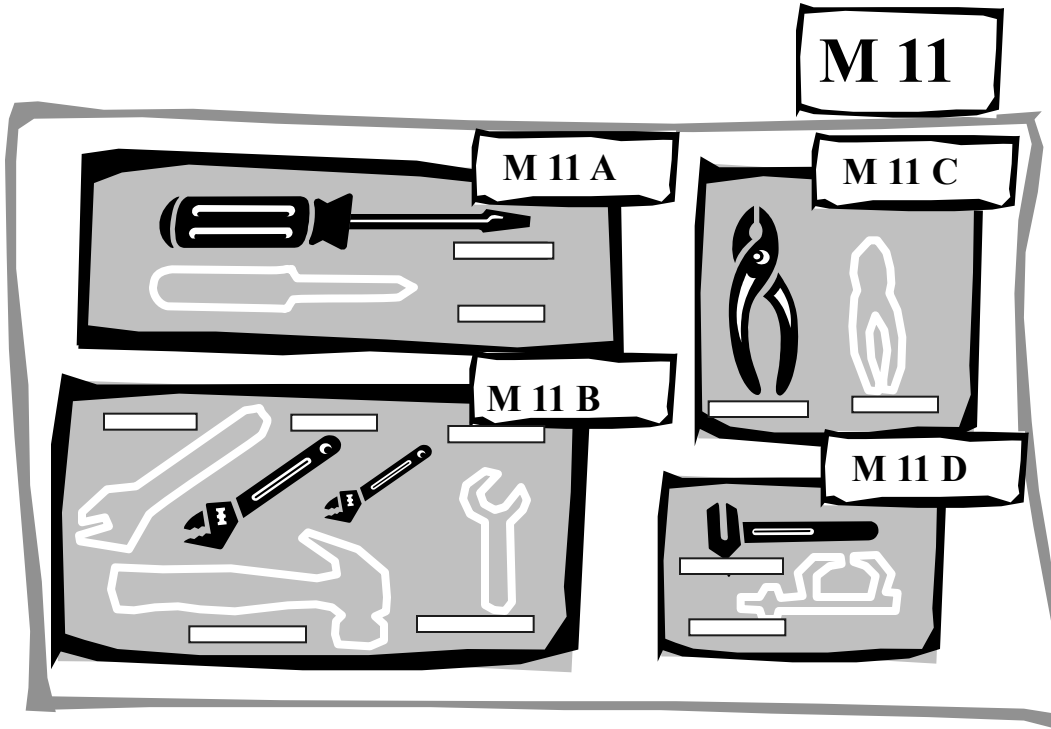

Düzen olmayınca řu sorunlar çıkar

- Hareket savurganlığı
- Araştırma savurganlığı
- İnsan enerjisi savurganlığı
- Aşırı stok savurganlığı
- Kusurlu ürün savurganlığı
- İş güvenliği savurganlığı

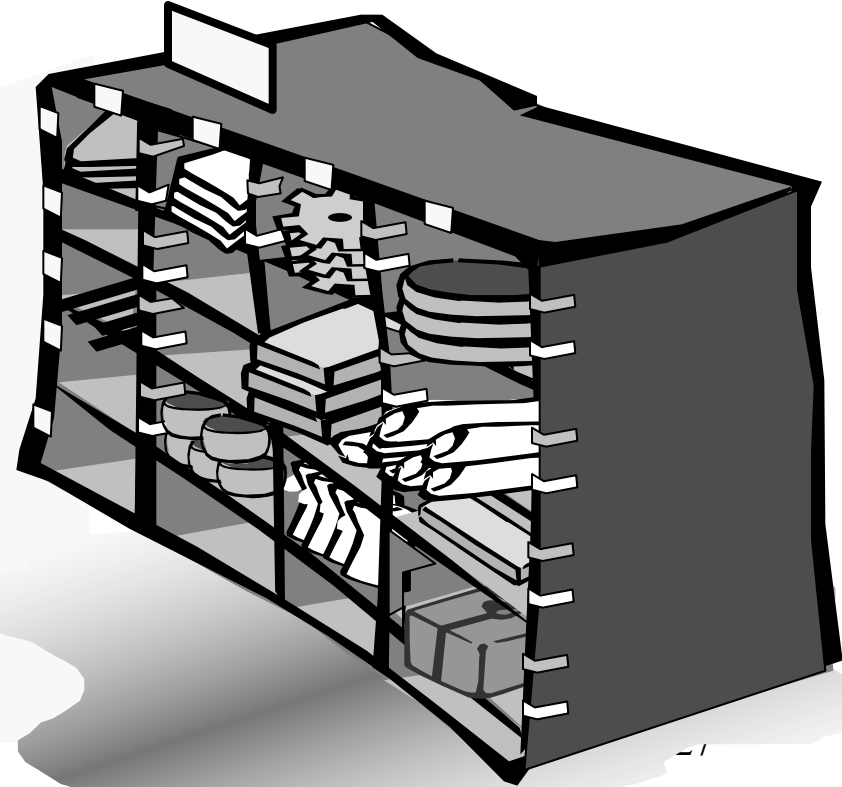
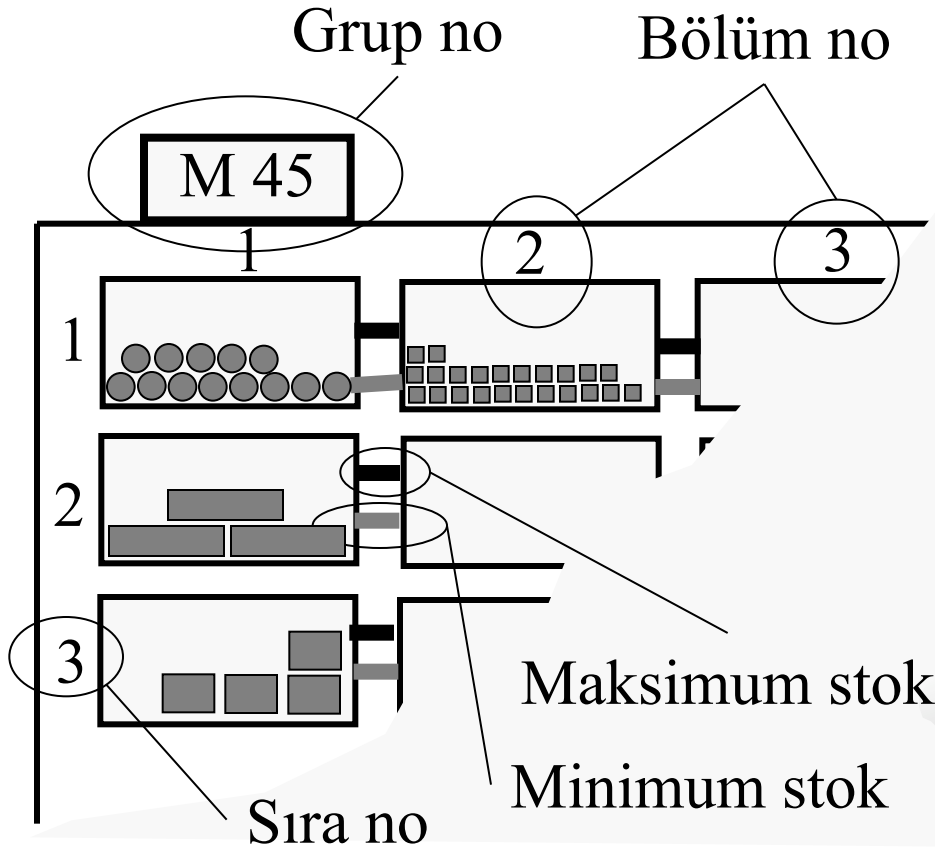

Görsel kontrol iş yerinde bulunan ve ilk bakışta işlerin nasıl yapılması gerektiğini gösteren iletişim araçlarıdır

İşaretleme stratejisi

- Düzen kurulunca herkezin neyin nerede ve nekadard olduğunu bilmesi gerekir.

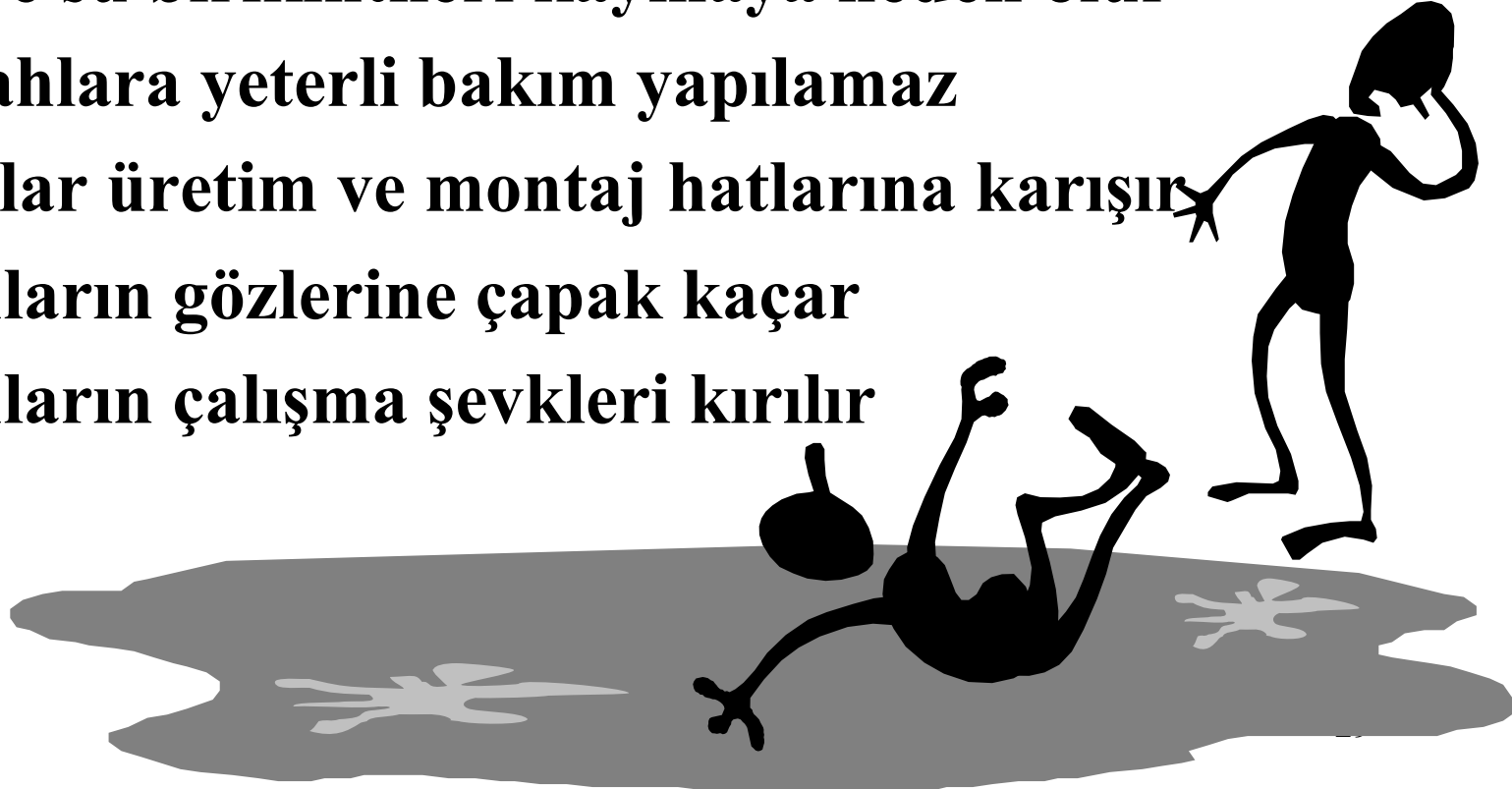

Temizlik (süpür: Seiso)

- **Herşeyin ve heryerin temizlenmesi ve sürekli olarak temiz tutulması demektir.**
- **Kullanılan malzeme kirli ise, takım aparat sürekli sorun yaratıyorsa, tertip ve düzenin yararı kalmaz.**
- **Herşey en üst kondisyonda tutulmalı ve gerektiğinde kullanıma hazır olmalıdır.**

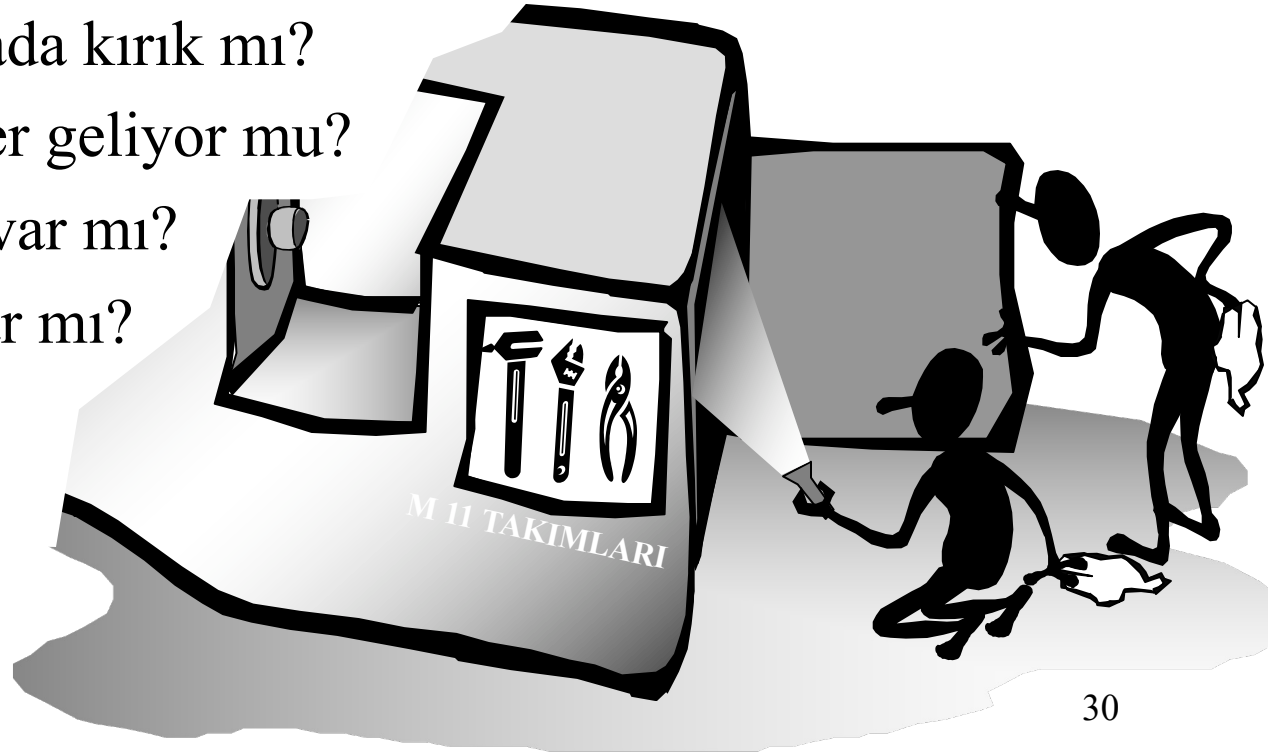
Temizlik olmayınca řu sorunlar çıkar

- **Kirli Pencereden ışık girmez**
- **Karanlık ve kirli yerde kusurlar görülemez**
- **Yağ ve su birikintileri kaymaya neden olur**
- **Tezgahlara yeterli bakım yapılamaz**
- **Talaşlar üretim ve montaj hatlarına karışır**
- **İnsanların gözlerine apak kaar**
- **İnsanların alışma şevkleri kırılır**

Temizlik kapsamında muayene ve bakım

- Günlük ve periodik temizlikler alışkanlık haline geldiğinde temizlik prosedürlerinin içine sistematik muayene prosedürleri de yerleştirilebilir
- Somun ve cıvatalar gevşek yada eksikmi?
- V kayışları gevşek yada kırık mı?
- Tezgahtan garip sesler geliyor mu?
- Yerlere yağ sızıntısı var mı?
- Kablolarda atlama var mı?
- Göstergeler kirli mi?
- Motor ısınıyor mu?
- Tezgah kirli mi?

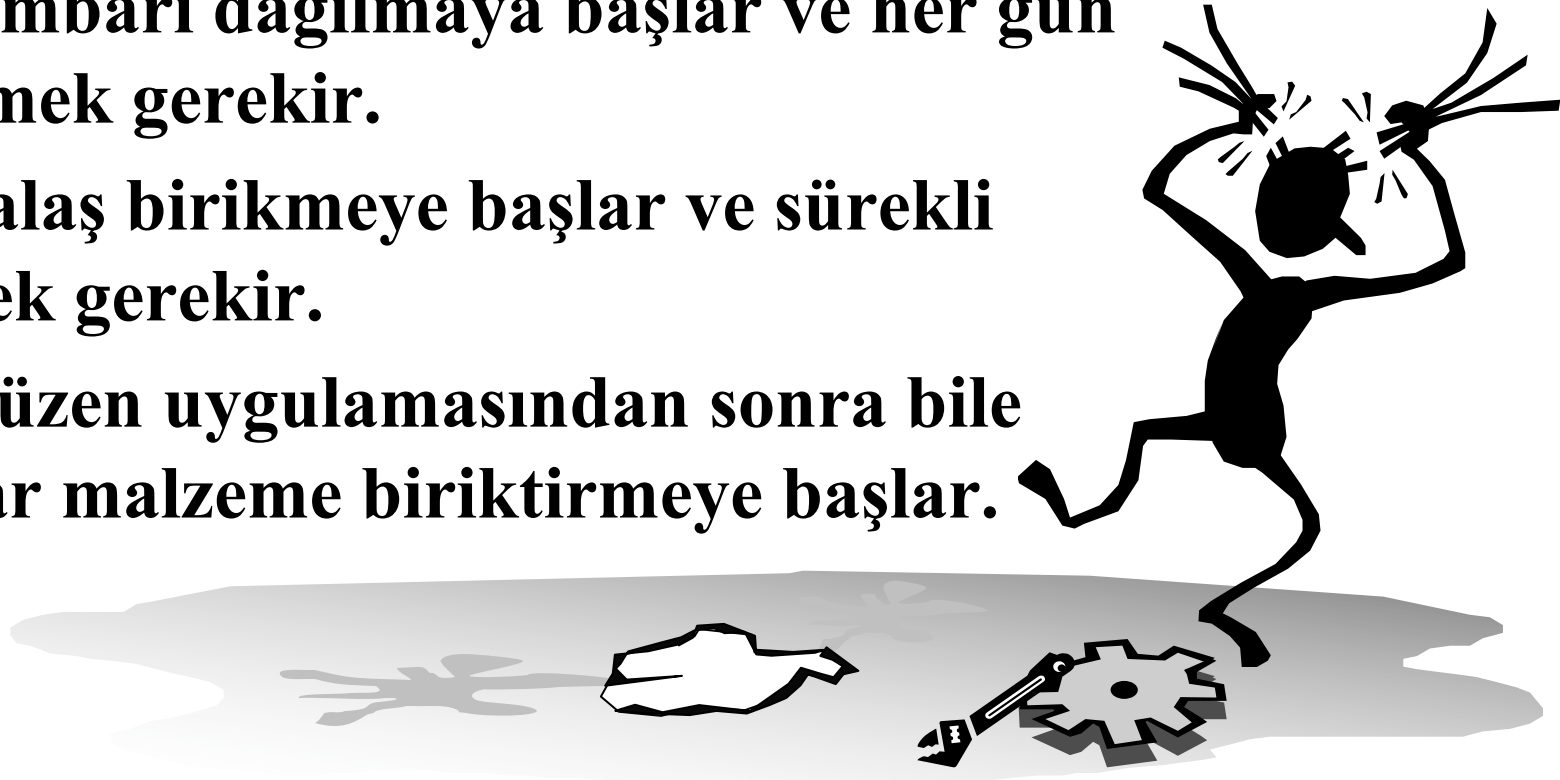

Sebat (standardlaştır: Seiketsu)

- **Araç, gereç, donanım, alan ve koridorların sürekli ve güvenli biçimde tertipli, düzenli ve temiz tutulması demektir.**
- **Eğer koşullar tekrar geriye dönecek ise yapılan tertip düzen ve temizliğin ne yararı kalır?**
- **Sebat, tertip, düzen ve temizliği bir bütün haline getiren unsurdur.**

Sebat olmayınca řu sorunlar çıkar

- **Koşullar eski istenmeyen düzeye döner.**
- **Gün sonunda gereksiz malzeme yığınları görülmeye başlar.**
- **Takım ambarı dağılmaya başlar ve her gün düzenlemek gerekir.**
- **Etrafa talaş birikmeye başlar ve sürekli süpürmek gerekir.**
- **Tertip düzen uygulamasından sonra bile çalışanlar malzeme biriktirmeye başlar.**

Önleyici yaklaşım

- Gerekmeyen şeylerin birikmemesi için önleyici tedbir almak (önleyici tertip)
- Kurulan düzenin bozulmasını önleyici tedbir almak (önleyici düzen)
- Yerlerin kirlenmesini önleyici tedbir almak (önleyici temizlik)
 - Eğer herşeye rağmen sorunlar devam ediyorsa bunların temeline inmek gerekir. Bunun için 5 Neden ve 1 nasıl sorusu sorulur.

Disiplin (sürdür: Shitsuke)

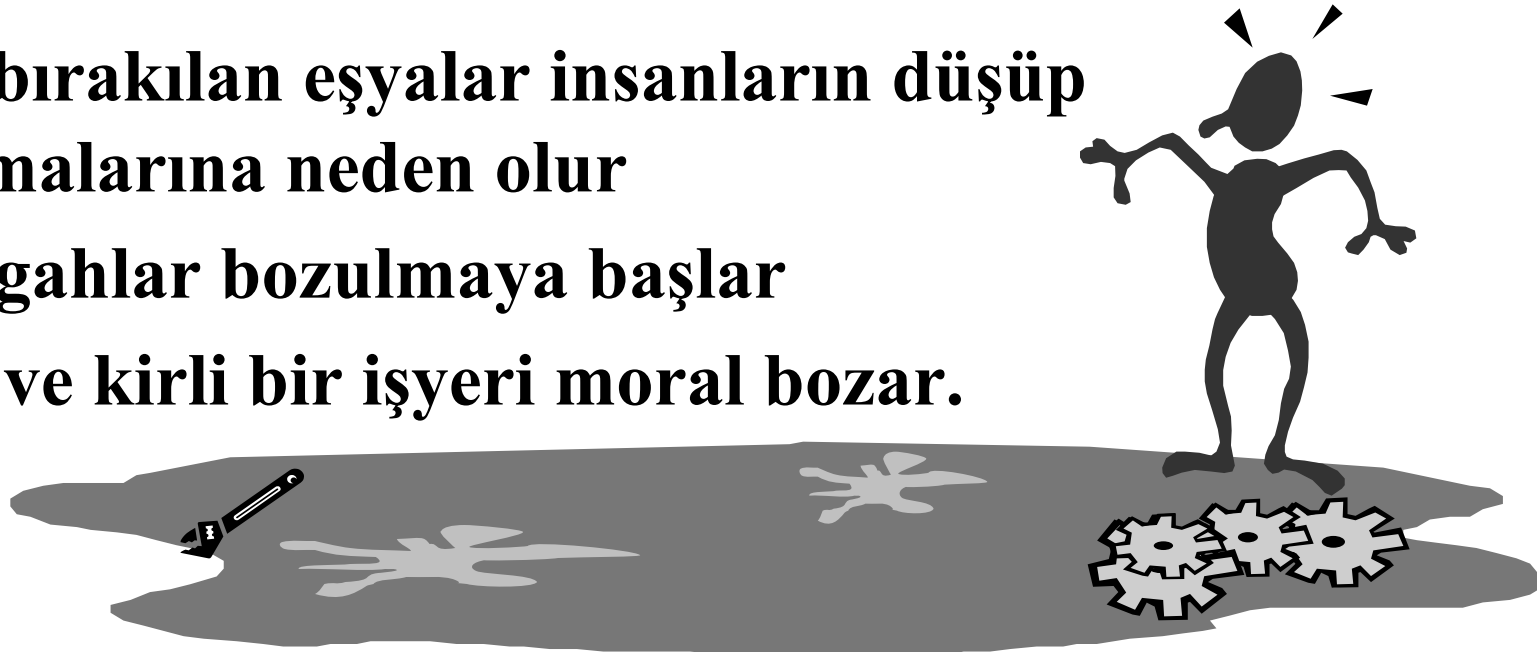
Doğru prosedürleri uygun biçimde sürdürme alışkanlığı demektir.

Tertip düzen ve temizlikle ilgili standartlar ve prosedürler disiplin olmadan hiç bir işe yaramaz

Disiplin, günlük yaşantımızda da, dış şartlar bizi aksi yöne sevketsse bile içimizden kaynaklanan bir güçle kararlaştırdığımız bir eylemi sürdürmemiz anlamına gelir

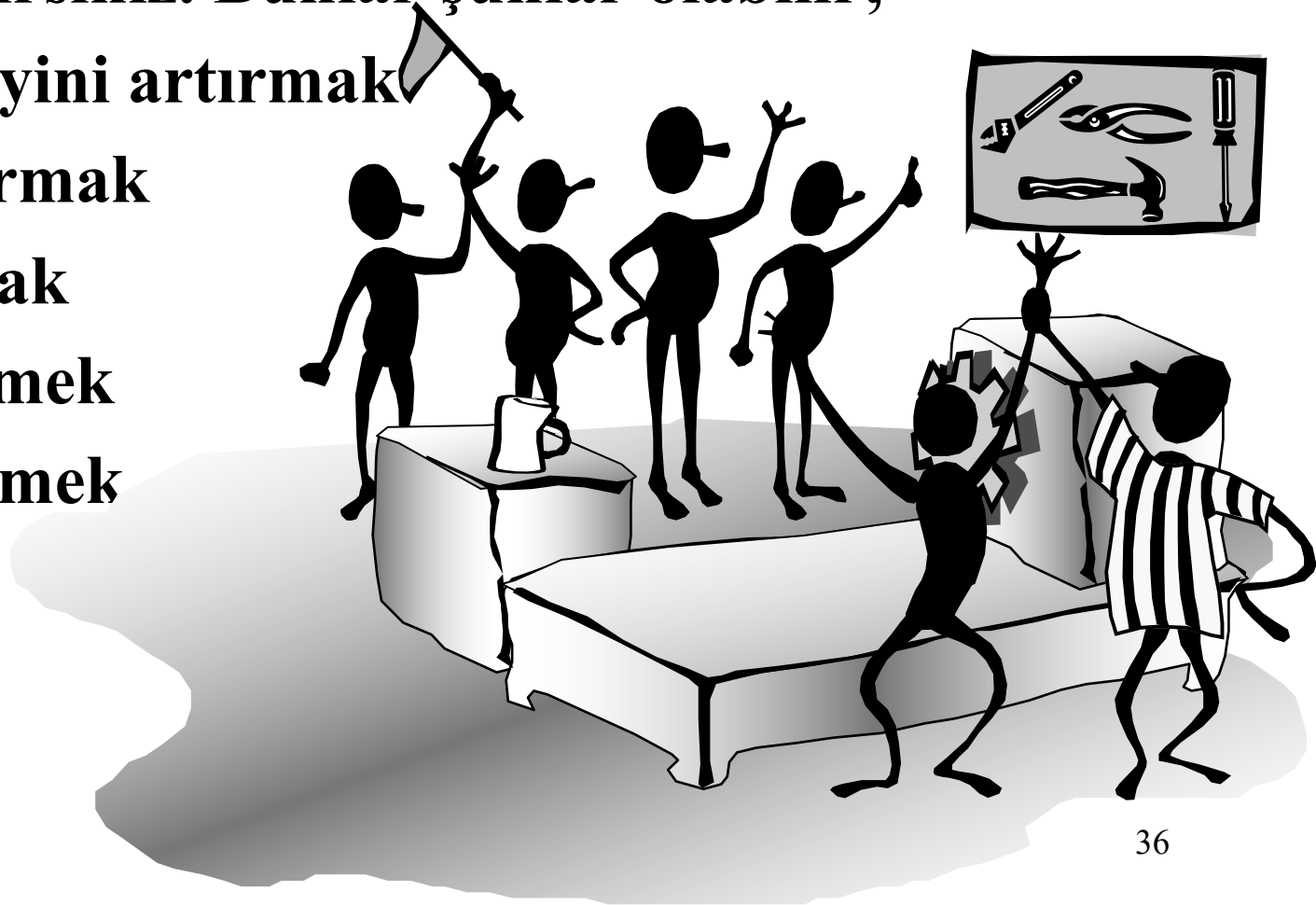
Disiplin olmayınca řu sorunlar çıkar

- **Tertiplenen eşyalar yeniden birikmeye başlar**
- **İyi planlanmış bir düzende bile malzemeler kullanıldıktan sonra yerine bırakılmaz**
- **Kirlenen malzemeler temizlenmez**
- **Yerlere bırakılan eşyalar insanların düşüp yaralanmalarına neden olur**
- **Kirli tezgahlar bozulmaya başlar**
- **Dağınık ve kirli bir işyeri moral bozar.**

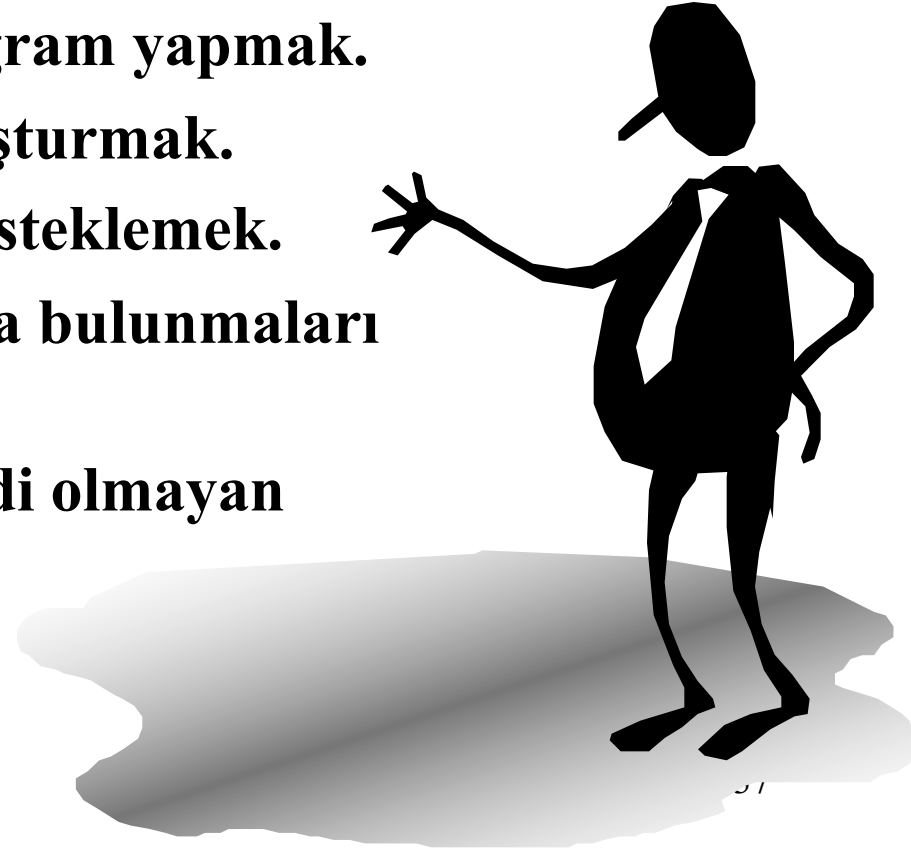
Nasıl uygulanmalı?

- Siz ve fabrikanız disiplini özendirecek şartları oluşturabilirsiniz. Bunlar şunlar olabilir;
- Bilinç düzeyini artırmak
- Zaman ayırmak
- Yapı kurmak
- Destek görmek
- Ödüllendirmek
- Heyecan

Yönetimin rolü

- Kendinizi ve iş arkadaşlarınızı 5 S kavram ve teknikleri hakkında eğitmek.
- 5 S uygulama ekipleri oluşturmak.
- 5 S için zaman ayırmak ve program yapmak.
- 5 S uygulaması için kaynak oluşturmak.
- 5 S çalışmalarını takdir edip desteklemek.
- Tüm çalışanları yaratıcı katkıda bulunmaları için özendirmek.
- 5 S çabaları için maddi ve maddi olmayan ödüller oluşturmak.
- 5 S çabalarını özendirmek.

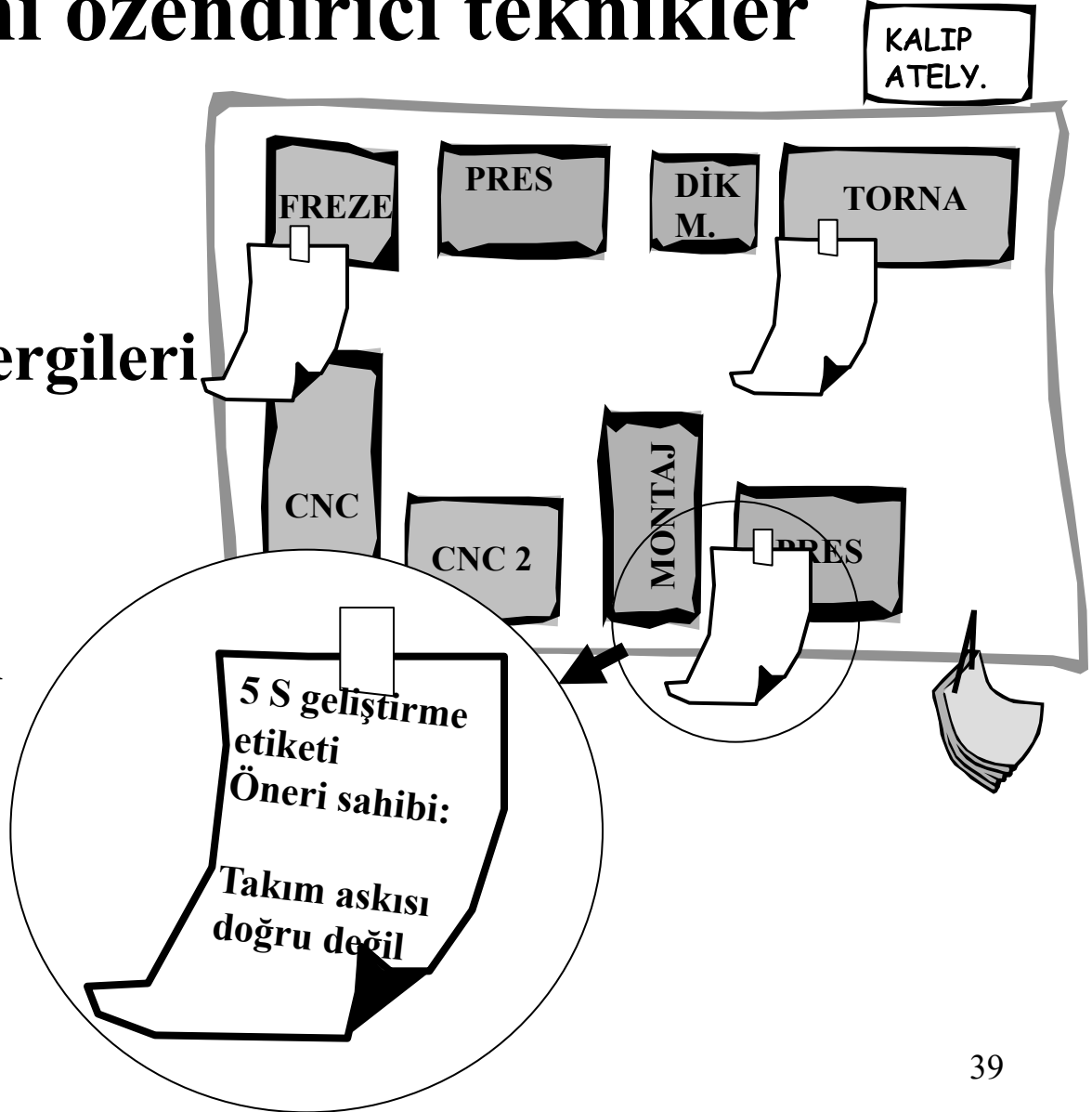
Sizin rolünüz

- **5 S uygulamalarına ilişkin daha fazla şey öğrenmek.**
- **İş arkadaşlarınızın 5 S konusunda eğitimine yardımcı olmak.**
- **5 S uygulamasını heyecanla gerçekleştirmek.**
- **5 S çabalarını özendirmek.**
- **Günlük çalışmalarınıza 5 S'i uygulama gayreti içine girmek.**
- **Atelye amirinden destek ve kaynak istemek.**
- **Yaratıcı fikirler geliştirip amirlere sunmak.**
- **Fabrika çapındaki 5 S'i desteklemek.**

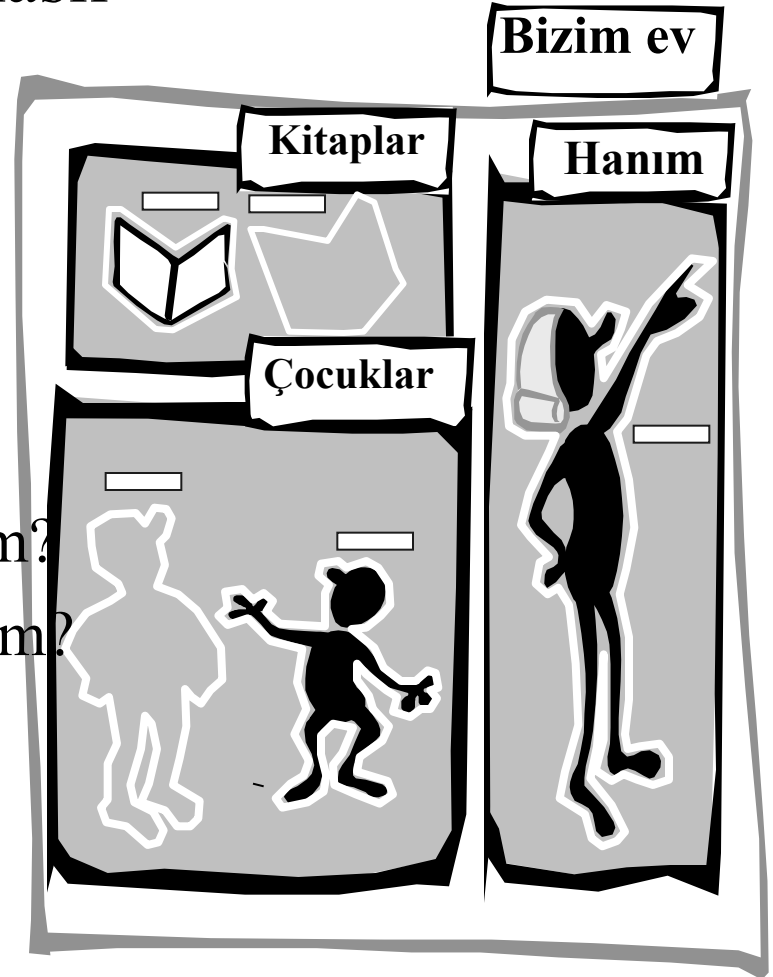
Disiplini özendirici teknikler

- 5 S sloganları
- 5 S posterleri
- 5 S fotoğraf sergileri
- 5 S bültenleri
- 5 S panoları
- 5 S ziyaretleri
- 5 S ayları

Son söz

- Bu programdan öğrendiklerinizi nasıl uygulamayı planlamanız size ait olmakla birlikte en iyi başlangıç noktası evinizdir.
- Bir eylem planı geliştirmekle işe başlayabilirsiniz.
 - Hemen işimde neleri uygulayabilirim?
 - Hemen evimde neleri uygulayabilirim?
 - Evdeki diğerlerini işin içine nasıl katabilirim?

- **Üçüncü sınıf bir iş yerinde;**
 - Çalışanlar yere çöp atar, kimse o çöprü yerden alıp çöp kutusuna koymaz.
- **İkinci sınıf bir iş yerinde;**
 - Çalışanlar yere çöp atarlar, ama o çöprü yerden alıp çöp kutusuna koyanlar da vardır.
- **Birinci sınıf iş yerinde;**
 - Kimse yere çöp atmaz, Ama yerde kim çöp görürse o çöprü yerden alır ve çöp kutusuna atar.

İLGİYLE DİNLEDİĞİNİZ İÇİN HEPİNİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

